

XXXIV COSAC LONDYN PAŹDZIERNIK 2005

PARLAMENTARNE ASPEKTY TRAKTATU KONSTYTUCYJNEGO

UWAGI PREZYDENCJI ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA NA TEMAT POMOCNICZOŚCI

Rada Europejska wezwała do „okresu refleksji (...) w celu umożliwienia przeprowadzenia szerokiej debaty” w sprawie przyszłości Unii Europejskiej i Traktatu Konstytucyjnego. Z tego powodu jest istotne, aby COSAC na tym etapie nie robił założeń co do tego, czy traktat zostanie ratyfikowany. Komisarz M. Wallström powiedziała przewodniczącym [podczas spotkania] w lipcu, że Komisji będzie teraz trudno odnieść się do czegokolwiek o nazwie „projekt pilotażowy” traktatowego mechanizmu wczesnego ostrzegania, ponieważ mogłoby to być postrzegane jako uprzedzanie ratyfikacji traktatu. Komisja pragnie natomiast współpracować z parlamentami narodowymi, jeśli chodzi o kontrolę pomocniczości rozumianą bardziej ogólnie.

Z tych powodów prezydencja uważa, że nie byłoby obecnie właściwe przeprowadzanie drugiego projektu pilotażowego w oparciu o mechanizm wczesnego ostrzegania [dotyczący zasady] pomocniczości określony w Traktacie Konstytucyjnym, do czego COSAC wezwała podczas XXXIII spotkania w Luksemburgu w maju. Z drugiej strony, prezydencja zauważa, że parlamenty narodowe już obecnie, w ramach kontroli prawodawstwa UE, odgrywają rolę, która została uznana w Protokole w sprawie roli parlamentów narodowych, dołączonym do Traktatu z Amsterdamu. Zasada pomocniczości jest obecnie określona w art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, którego uzupełnienie stanowi protokół do Traktatu z Amsterdamu. Ponad połowa parlamentów narodowych już monitoruje zgodność prawodawstwa UE z zasadą pomocniczości.¹

Z tego względu jest istotne, aby COSAC przedyskutowała, w jaki sposób można by ulepszyć kontrolę pomocniczości prowadzoną przez parlamenty narodowe, oraz jak parlamenty narodowe, które chcą ją przeprowadzać, mogłyby skoordynować tę kontrolę między sobą dla zwiększenia siły jej oddziaływania. Równowaga opinii wśród przewodniczących COSAC [na spotkaniu] w lipcu potwierdziła, jak się zdaje, takie podejście, które nie mogłoby być uważane za wyprzedzające w stosunku do postanowień Traktatu Konstytucyjnego. **Prezydencja ma nadzieję, że w tym właśnie duchu COSAC będzie debatować nad kwestią pomocniczości.**

¹ Z odpowiedzi na kwestionariusz do czwartego półrocznego raportu COSAC wynika, że robią to już następujące parlamenty narodowe: Austria, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Irlandia, Litwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Portugalia, Węgry, Włochy (podczas rozpatrywania rocznego programu pracy Komisji) i Zjednoczone Królestwo. Ponadto, parlament łotewski obecnie rozważa kwestię mechanizmu kontrolowania pomocniczości, parlament słowacki ma zamiar zrobić to w przyszłości, a Wspólna Komisja do Spraw Unii Europejskiej parlamentu hiszpańskiego pragnie powołać grupę roboczą, która rozważy to zagadnienie.

Pytania, które nasuwają się do przedyskutowania, są zatem następujące:

1. Czy COSAC zgadza się, że parlamenty narodowe powinny dążyć do ulepszenia przeprowadzanej przez nie kontroli pomocniczości w oparciu o ich obecne uprawnienia i rolę?
2. Czy COSAC zgadza się, że należy to zrobić wybierając określony projekt lub projekty Komisji, tak aby te parlamenty, które chcą w tym uczestniczyć, mogły skoordynować swoje działania, i aby poszczególne parlamenty lub izby mogły przetestować swoje wewnętrzne procedury kontroli projektów w wyznaczonym okresie czasu?
3. Jeżeli tak, to w jaki sposób należałoby zorganizować takie przedsięwzięcie? W szczególności, jakie powinny być terminy?
4. Czy powinno się uwzględnić obok pomocniczości także proporcjonalność?
5. Jaki projekt, lub projekty, należy wybrać?

Opinia prezydencji Zjednoczonego Królestwa w tych kwestiach jest następująca:

- Procedury, które pomagają parlamentom wyrazić wszelkie zastrzeżenia dotyczące pomocniczości i skoordynować ich działalność w tym zakresie, stanowiłyby logiczne rozszerzenie postanowień protokołu amsterdamskiego i sprawiłyby, że wspólny głos parlamentów narodowych w sprawach europejskich byłby skuteczniejszy. Parlamenty narodowe już obecnie mają uprawnienia do kontroli prawodawstwa UE z punktu widzenia zgodności z zasadami proporcjonalności i pomocniczości, i, jak wskazano wyżej, więcej niż połowa parlamentów narodowych posiada już odpowiednie procedury. Żadne zmiany traktatowe nie są potrzebne ani parlamentom narodowym, by mogły przedstawić swoje stanowisko Komisji, ani Komisji, by mogła się do takiego stanowiska ustosunkować; nie oznacza to też antycypacji Traktatu Konstytucyjnego.
- Wybranie określonego projektu lub projektów Komisji pozwoli parlamentom narodowym i izbom, które chcą wziąć udział w tym przedsięwzięciu, na przetestowanie ich systemów podejmowania decyzji w sprawie pomocniczości i proporcjonalności.
- Przedsięwzięcie to powinno zostać przeprowadzone z poszanowaniem wewnętrznych programów prac parlamentów narodowych, ram prawnych i tradycji.
- Przedsięwzięcie to należałoby określić jako “kontrolę pomocniczości i proporcjonalności” a nie jako projekt pilotażowy.
- Obecny Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych stanowi, że ma upłynąć sześć tygodni między udostępnieniem projektu we wszystkich językach Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, a jego wpisaniem do porządku obrad Rady w celu podjęcia decyzji. Prezydencja uważa, że parlamenty narodowe powinny dążyć do dotrzymania tego terminu przy przedstawianiu ich stanowisk w sprawie pomocniczości i proporcjonalności, a także iż należy zastosować następującą procedurę:
 - i. Po zaopiniowaniu przez *trojkę*, Prezydencja powinna wyznaczyć projekt mający być przedmiotem kontroli w momencie opublikowania go przez Komisję, w miarę możliwości po uprzednim wskazaniu go na podstawie rocznego programu pracy Komisji;

- ii. sześciotygodniowy okres powinien rozpocząć się, gdy projekt zostanie opublikowany we wszystkich językach;
 - iii. sekretariat COSAC powinien niezwłocznie przesłać wszystkim parlamentom narodowym angielską i francuską wersję [projektu], a pozostałe wersje językowe - w miarę ich ukazywania się - odpowiednim parlamentom narodowym, oraz powinien poinformować wszystkie parlamenty narodowe we właściwym czasie o tym, kiedy zakończy się sześciotygodniowy okres; oraz
 - iv. parlamenty narodowe lub izby powinny, w ciągu sześciu tygodni, przesłać wszelkie komentarze na temat pomocniczości i proporcjonalności bezpośrednio Komisji, przekazując ich kopie sekretariatowi COSAC w celu przekazania ich dalej wszystkim parlamentom narodowym; przedsięwzięcie to będzie zatem obejmować wymianę informacji między parlamentami i pozwoli parlamentom na sprawdzenie ich procedur.
 - v. Druga możliwość jest taka, że komentarze mogłyby najpierw zostać wysłane do sekretariatu COSAC w celu niezwłocznego przesłania ich parlamentom narodowym oraz przekazania ich razem ze streszczeniem Komisji pod koniec sześciotygodniowego okresu. Streszczenie opracowane przez sekretariat COSAC w żaden sposób nie wiązałoby parlamentów narodowych ani nie przesądzało ich stanowisk.
- Prezydencja jest przekonana, że monitorowanie proporcjonalności, w tym samym stopniu co monitorowanie pomocniczości, stanowi element roli, jaką odgrywają parlamenty narodowe, i że obie [zasady] powinny zostać uwzględnione w ramach kontroli pomocniczości i proporcjonalności. Parlamenty narodowe powinny jednak jasno wskazać, czy ich komentarze odnoszą się do [zasady] pomocniczości, czy proporcjonalności
 - Z powyższych sugestii wynika, że projekt może zostać wybrany tylko w momencie opublikowania go przez Komisję. Jest jednak możliwe wskazanie potencjalnie odpowiednich projektów wcześniej (np. dzięki wykorzystaniu programu pracy Komisji lub innego dokumentu zawierającego plan działania, takiego jak program haski). Prezydencja Zjednoczonego Królestwa będzie wdzięczna za sugestie dotyczące projektów, które stanowiłyby odpowiednią podstawę kontroli, o której mowa powyżej.

Prezydencja Zjednoczonego Królestwa zaprasza zatem COSAC do rozważenia, czy testowanie procedur monitorowania pomocniczości i proporcjonalności mogłoby być przeprowadzone zgodnie z zaproponowanymi powyżej zasadami.

JIMMY HOOD, Przewodniczący Komisji Kontroli Spraw Europejskich Izby Gmin
LORD GRENFELL, Przewodniczący Komisji do Spraw Unii Europejskiej Izby Lordów

28 września 2005

Tłumaczenie z jęz. ang: OIDE